

Загалом лібералізація візового режиму створить можливості для обох сторін – України та країн ЄС, а саме сприятиме росту мобільності та контактів за усіма напрямками: туризм, родинні зв'язки, бізнес, наукове співробітництво, міжкультурний діалог. Кількість молдовських громадян, які подорожують до ЄС, могло бути більшим, однак основним бар'єром є обмежені фінансові можливості для подорожей до країн ЄС. Це свідчить про наявність потенціалу для зростання туризму, але це значною мірою залежатиме від рівня доходів громадян Молдови.

Отже, лібералізація візового режиму не становить небезпеки для Європейського Союзу. Крім того, третя країна, що отримує безвізовий режим, впроваджує реформи, отримує професійніший уряд й стає надійним партнером для Союзу. Як показує досвід Молдови лібералізація візового режиму не викликає зростання обсягів (виявленої) нелегальної міграції або будь-яких спроб зловживання процедурами надання притулку. Навпаки ці показники знижуються. Молдовський досвід свідчить також про те, що питання ефективного контролю міграції та митного контролю на адміністративних кордонах мають велике значення у випадку України та Грузії. Вирішення цих питань дозволить швидко застосувати моделі, випробувані та схвалені експертами, які оцінювали готовність Молдови до лібералізації візового режиму.

ОКСАНА ЛАЗУРКО

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Зварич І. Я.

ВПЛИВ РІВНЯ БІДНОСТІ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Проблема доходів є однією із найбільш складних і дискусійних проблем. Відомо, що на певному щаблі розвитку суспільство розділилося на різні соціальні групи, які характеризуються суттєвою економічною нерівністю в доходах, і поділом на багатих і бідних. Доходи населення традиційно виступають базовою складовою виміру соціально-економічного розвитку суспільства. На сьогоднішній день, нерівність доходів населення є одним із найбільш дестабілізуючих чинників. Соціальна нерівність, як правило, продукує суспільну роз'єднаність, стримує людський розвиток та перешкоджає прогресу.

Незважаючи на багатство Європейського союзу, бідність знаходиться на високому рівні. У 2015 році в ЄС на межі бідності було 23,7% жителів країн спільноти, або 119 млн людей, тобто майже кожному четвертому жителю Європейського Союзу загрожує бідність. Статистика розраховує показник на основі трьох критеріїв: "бідність, викликана низьким рівнем доходів", "недолік матеріальних благ" і "низька інтенсивність праці".

Небезпека бідності через низькі доходи в ЄС визначається в кожній державі окремо. При цьому бідним вважається той, чиї доходи становлять менше 60% від середніх по країні [1].

Розглянемо детальніше рівень бідності у таких країнах Європи як Данія, Греція, Румунія, Болгарія та Чехія (табл.1). Найбільш високий показник в країнах Євросоюзу – в Болгарії (41%), Румунії (37%) і Греції (35,7%). Найнижча квота – в Чехії (14%). За даний період часу Болгарія мала найвищий рівень бідності в порівнянні з іншими країнами-членами ЄС.

Табл. 1

Рівень бідності за 2010–2015рр., % до загальної кількості населення

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Чехія	14,4	15,3	15,4	14,6	14,8	14,0
Данія	18,3	17,6	17,5	18,3	17,9	17,7
Греція	27,7	31,0	34,6	35,7	36,0	35,7
Румунія	41,5	40,9	43,2	41,9	40,3	37,4
Болгарія	49,2	49,1	49,3	48,0	40,1	41,3

Джерело: складено автором за даними [2]

Цікаво було б дізнатися, яка якість життя в цих країнах. Для того, щоб порівняти рівень життя використовують валовий внутрішній продукт (ВВП) на душу населення, який представляє в грошовому вираженні, на скільки одна країна багатша за іншу. Але цей показник мало говорить про якість життя самого населення країни [3]. Тому ми розглянемо індекс щастя. Всесвітній індекс щастя – це комбінований показник, що відображає здатність країн, окремих районів, регіонів, міст та інших територіальних утворень забезпечити їхнім жителям щасливе життя. Автори проекту вважають, що дані дослідження зможуть допомогти державним керівникам, політичним і громадським діячам краще реагувати на потреби і сподівання своїх громадян з метою підвищення добробуту і сталого розвитку.

При складанні рейтингу враховуються такі показники добробуту, як рівень ВВП на душу населення, очікувана тривалість життя, наявність громадянських свобод, почуття безпеки і впевненості в завтрашньому дні, стабільність сімей, гарантії зайнятості, рівень корупції, а також такі категорії як рівень довіри в суспільстві, великодушність і щедрість. Крім зазначених непрямих показників, основну частину дослідження становлять результати опитувань громадської думки жителів різних країн про те, наскільки щасливими вони себе почувають. Виходячи із зазначених параметрів, люди в кожній країні оцінювали своє відчуття щастя за спеціальною шкалою.

Табл. 2

Всесвітній індекс щастя за 2010–2015 рр.

	2010–2012	2012–2014	2013–2015
Чехія	6.290	6,303	6.596
Данія	7.693	7,527	7.526
Греція	5.435	4.857	5.033
Румунія	5.033	5,124	5.528
Болгарія	3.981	4.218	4.217

Джерело: складено автором за даними [4]

Порівнюючи показники бідності та індекс щастя, можна зробити висновки, що якщо високий рівень бідності, то індекс щастя низький і навпаки. Данія має низький рівень бідності, і займає перше місце серед країн ЄС за

показником Всесвітнього індексу щастя. Це пов'язано з тим, що бідність серед населення якраз впливає на стабільність сімей, впевненість у завтрашньому дні. Звичайно, місця в рейтингу не будуть співпадати, адже при індексі щастя береться до уваги велика кількість критеріїв, але при порівнянні стає видно, що рівень бідності є одним із найбільш впливових чинників.

Отже, проблема бідності є актуальною і в країнах Європи. З одного боку, дана проблема може створити стимул для людей, щоб поліпшити своє становище за рахунок роботи, інновацій та придбання нових навичок. З іншого боку, такі нерівності доходів часто пов'язують зі злочинністю, бідністю та соціальною ізоляцією. На жаль, політики і громадськість недооцінюють серйозність і можливі наслідки даного питання. Часто це відбувається тому, що люди пов'язують це в основному з розвитком країни, а насправді ця проблема стосується самого населення та їхнього «щастя».

Література

1. *Кожному четвертому жителю ЄС загрожує бідність [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://espresso.tv>.*
2. *People at risk of poverty or social exclusion by age and sex [Електронний ресурс] // Eurostat. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>.*
3. *Income distribution statistics [Електронний ресурс] // Eurostat. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://ec.europa.eu/>.*
4. *World Happiness Report [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://worldhappiness.report/>.*

ВАДИМ ЛУЦІВ
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Комар Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Суттєве зростання останніми роками масштабів міжнародної міграції трудових ресурсів в Україні актуалізує дослідження цього явища, яке має істотний вплив на розвиток економіки, демографії, соціальної сфери та інших сфер життя українського суспільства. На даний момент Україна виступає однією з найбільших держав-донорів трудових ресурсів у Європі. Кризові умови перехідного періоду, у яких відбувалося формування міграційних потоків, були пов'язані з низькою заробітною платою у всіх секторах економіки, зростанням вимушеної неповної зайнятості та безробіття, а також поширенням бідності й високим рівнем майнового розшарування населення. Більшість показників соціально-економічного розвитку залишаються далекими від європейських стандартів, спостерігається значний розрив у рівнях оплати